

Mark- och miljödomstolen

m.remissvar@regeringskansliet.se,
m.me@regeringskansliet.se

Naturvårdsverkets rapport Redovisning av regeringsuppdrag att se över systemet för avgifter för sådan prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken och Statskontorets rapport Redovisning av regeringsuppdrag – Översyn av systemet för prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken (M2020/02050)

Växjö tingsrätt lämnar härmed följande yttrande över förslagen i rapporterna. Hänvisning sker till Naturvårdsverkets rapport, där annat inte anges.

Naturvårdsverket föreslår att den årliga prövnings- och tillsynsavgiften ska delas upp i en ansöknings- eller prövningsavgift samt en årlig tillsynsavgift. För extraordinär tillsyn (jfr avsnitt 5.1.7) föreslås en timberäknad tillsynsavgift. I 2 kap. 13 § förslaget till ändring av förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, FAPT, föreslås att en särskild timavgift ska betalas för tillsyn som är föranledd av, bland annat, att verksamhetsutövaren inte följt villkor i tillståndet. Tingsrätten instämmer i Naturvårdsverkets bedömning, att det behöver anges tydligt i FAPT under vilka förutsättningar en timavgift för extraordinär tillsyn får tas ut så att den tillsynen kan särskiljas från tillsyn finansierad genom årsavgiften.

Utformningen av bestämmelsen är emellertid inte helt tydlig när det gäller denna gränsdragning. Det kan noteras, att Naturvårdsverkets förslag i denna del (se s. 49-50) förefaller ha en mer inskränkt räckvidd

än Statskontorets (se Statskontorets redovisning s. 75-76). Under den fortsatta beredningen bör innebörden klargöras i bland annat följande avseenden och förslaget eventuellt kompletteras. Vad avses med att tillsynen är *föranledd* av de i 1-3 uppräknade fallen? Vad avses med olycka eller större driftsstörning? Medför bestämmelsen i 3, att även andra verksamhetsutövare än den som drabbats av en olycka eller driftsstörning, kan åläggas avgiftsansvar enligt bestämmelsen? Om inte, bör texten preciseras.

En väsentlig del av förslaget avser att prövnings- och tillsynsavgiften för miljöfarlig verksamhet ska ersättas med en ansökningsavgift och en tillsynsavgift. Betalningsskyldigheten för ansökningsavgiften föreslås inträda vid ansökan. Enligt förslagens övergångsbestämmelser ska ändringarna, med några undantag, tillämpas från och med ett visst datum (den 1 januari 2023). I punkt 3 av övergångsbestämmelserna föreslås att en årlig prövningsavgift under viss tid ska betalas efter ändringens ikraftträdande enligt äldre bestämmelser, av den som vid utgången av 2022 bedriver eller innehar tillstånd till en verksamhet. Förslaget beskrivs på s. 31 och 34. Enligt tingsrättens mening behöver övergångsbestämmelsen vara mer utförlig, så att de bestämmelser som ska fortsätta tillämpas anges. Det kan även ifrågasättas, om inte en övergångsbestämmelse för avgiftsuttaget även behöver ha en koppling till ansökningsdag, med hänsyn till retroaktivitetsförbudet i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen. För de ansökningar avseende planerad verksamhet som gjorts men ännu inte prövats vid tiden för ikraftträdande av ändringarna i FAPT, skulle annars varken ansökningsavgift eller prövningsavgift kunna tas ut.

Såsom förslaget är utformat ska den verksamhetsutövare som alltjämt har att betala årlig prövningsavgift enligt äldre bestämmelser, även betala ansökningsavgifter (2 kap. 4 § 3-8 förslaget till FAPT), tilläggsavgift (2 kap. 6 § förslaget till FAPT), avgift för omprövning (2 kap. 7 § förslaget till FAPT) samt avgift för tillsyn (2 kap. 8-13 §§ förslaget till FAPT). Underlaget är inte tillräckligt för att bedöma om detta i så fall kan medföra sådant oskäligt avgiftsuttag, att minskning eller eftergift av avgift bör göras. Det framgår inte av förslaget om med *årlig prövningsavgift*

enligt punkt 3 av övergångsbestämmelserna avses samma avgift som *prövnings- och tillsynsavgift* (enligt 2 kap. 1 § FAPT i nu tillämplig lydelse). Det bör dessutom klargöras om några särskilda förfaranderegler behövs. Såsom förslaget är utformat upphävs föreskriften att prövnings- och tillsynsavgift ska beslutas av länsstyrelsen. Sammantaget bör utformningen av övergångsbestämmelserna övervägas ytterligare.

Förslagen om ansökningsavgift i fler måltyper i mark- och miljödomstolarna medför att tidsåtgången för prövning av mål ökar. Förslaget om avgift för extraordinär tillsyn innebär en ny målgrupp för mark- och miljödomstolarna. Det kan inte på underlag av rapporten bedömas hur många och hur omfattande dessa mål kan förväntas bli.

Tingsrätten har, med hänsyn till de intressen domstolen har att beakta, i övrigt inte några synpunkter på förslagen.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Lena Pettersson. I ärendets handläggning har även tekniska rådet Carl-Philip Jönsson samt rådmannen Magnus Hansson deltagit.